

Officiant Ministry Skills

Необхідна практика Церковного Служіння

Похорон

Вступ:

Хоча в Біблії згадується багато поховань, слово «похорон» не зустрічається в англійській версії (відповідно і в українській). Розповідь про Ананію та Сапфіру ілюструє простоту поховання та короткий інтервал між смертю та похованням. Коли Ананія помер, юнаки загорнули його, ймовірно, використовуючи одяг, який він носив, винесли і поховали (Дії 5:6). Його дружину навіть не повідомили про те, що сталося. Приблизно через три години вона прийшла, і за кілька хвилин теж померла і незабаром була похована поруч зі своїм чоловіком (Дії 5:10).

Часто процесія проводжала покійника до місця спочинку. Похоронна процесія Якова була вражаючою розміром, оскільки Яків був батьком єгипетського візира (пор. Бут. 50:4–14, особливо вірші 7–9). Набагато простіша процесія згадується в Лк 7:12, де єдиного сина вдови з Наїну несли до могили в супроводі матері та великого натовпу з міста (пор. 2 Сам 3, 31). Зазвичай труну не використовували; тіло клали на носі і клали прямо в могилу. Похорон Аси, царя Юди, був винятковим; його поклали на ложі, наповнені пахощами, і на його честь розпалили великий вогонь (2 Хр 16:14).¹

В Святому Писанні ми не знаходимо якихось приписів, наказів чи навіть порад до того як правильно поховати людину. Це стосується не тільки Нового так і Старого Заповіту. Є деякі згадки, або якісь посилання на похорон і не більше.

Якої форми чи церемонії поховання дотримувались, нам майже невідомо, за винятком того, що акт поховання виконували родичі (сини, брати) своїми руками (Бут. 25:9; 35:29; Суд. 16:31, Матвій 8:21–22). Пізніше євреї залишили цю церемонію іншим, і в Амоса 5:16 згадуються плакачі та професійні плакальниці. Якнайшвидше після смерті тіло обмивали (Дії 9:37), потім загортали у велику тканину (Мат. 27:59; Марка 15:46; Луки 23:53), або всі його кінцівки обмотували пов'язками (Іван. 11:44), між складками яких, у випадках почесних осіб, клали або посипали аромати (19:39–40). На публічних похоронах князів використовували вигадливі савани, а також були величезні витрати на парфуми та прянощі. Тіло переносили в могилу в труні (ймовірно, відкритій) або на ношах (2 Сам. 3:31), яке несли чоловіки (Лк. 7:14; Дії 5:6, 10), у супроводі родичів і друзі (2 Сам. 3:31; Луки 7:12). У Талмуді говориться про похоронні процесії з рогами, довгим кортежем (Йов. 21:33), з голосним плачем і голосінням (2 Сам. 3:32). Плакальниці, найняті для цього, продовжили плач на кілька днів. Після поховання відбулася похоронна трапеза (2 Сам. 3:35; Єр. 16:5, 7; Єз. 24:17, 22; Ос. 9:4).²

Залишати мертвих непохованим сприймалося з жахом (1 Царів 13:22; 14:11; 16:4; 21:24 тощо).³ Траурні звичаї включали: (5 речей) плач (Бут. 23:2), носіння веретища (Іс. 15:3), стрижку волосся (Єр. 7:29), піст (2 Сам. 1:11) і посипання попелом (Єз. 27:30). Процесія плакальниць зазвичай несла труп до місця поховання (2 Сам. 3:31–34).⁴ Також варто додати ще деякі деталі які були пов'язані з траурною церемонією. На першу звістку про смерть реакція була драматичною та демонстративною — розривався одяг (Буття 37:34; 2 См 1:11, 12; 13:31; Йв 1:20). У книзі Буття також згадується носіння веретини, грубого матеріалу, який зазвичай носять безпосередньо

¹ Carl E. De Vries, *“Funeral,”* ed. Charles F. Pfeiffer, Howard F. Vos, and John Rea, *The Wycliffe Bible Encyclopedia* (Moody Press, 1975).

² Merrill Frederick Unger et al., *The New Unger's Bible Dictionary* (Chicago: Moody Press, 1988).

³ M. G. Easton, *Illustrated Bible Dictionary and Treasury of Biblical History, Biography, Geography, Doctrine, and Literature* (New York: Harper & Brothers, 1893), 269.

⁴ Ronald F. Youngblood, F. F. Bruce, and R. K. Harrison, Thomas Nelson Publishers, eds., *Nelson's New Illustrated Bible Dictionary* (Nashville, TN: Thomas Nelson, Inc., 1995).

біля шкіри. Посилання на ходіння голим і босоніж у печалі, ймовірно, стосується цього грубого часткового одягу, а не повної відсутності покриття (Мій 1:8); зняття взуття чи сандалій було ще однією типовою дією жалоби (2 См 15:30). Пов'язки чи інші головні убори знімали, а волосся розпускали, але обличчя могло бути закрите покривалом або вся голова була покрита покривалом.⁵ Було і багато інших нюансів ритуалу поховання які ми читаємо у Біблії.⁶ Але всі вони мають більше значення культурних і традиційних аспектів того часу і не буде правильно копіювати, або практикувати їх зараз в нашій культурі.

Якщо ж це так, то чим ми мусимо тоді керуватися у поховальному служінні? Я думаю що ми маємо звернутися до двох Біблійних уривків які дають нам розуміння принципів і задають тон цьому служінню.

Зміст:

Краще йти в дім плачу, ніж йти в дім розпивання, оскільки це — кінець усякого чоловіка, і хто живе, покладе до свого серця. Кращий смуток від сміху, бо в смутку обличчя серце зробиться добрим. Серце мудрих — у домі плачу, а серце безумних — у домі радості. Екклезіяста 7:2-4 УТТ

Не хочемо, щоб ви, брати, не знали про померлих, аби не сумували, як інші, котрі не мають надії. Бо коли віримо, що Ісус помер і воскрес, то й померлих в Ісусі Бог приведе з Ним. Це говоримо вам Словом Господнім: що ми, живі, які залишимося до приходу Господнього, не випередимо померлих. Адже Сам Господь з наказом, при голосі архангела і при Божій сурмі, зійде з неба, — і першими воскреснуть померлі в Христі. Потім ми, живі, які залишимося, разом з ними будемо підхоплені на хмари, на зустріч з Господом у повітрі, — і так завжди будемо з Господом. Тому потішайте одне одного цими словами. 1Солуня 4:13-18 УТТ

⁵ Milton C. Fisher, [“Burial, Burial Customs,”](#) *Baker Encyclopedia of the Bible* (Grand Rapids, MI: Baker Book House, 1988), 386–387.

⁶ Дія покладання рук на голову була звичайним знаком жалоби (2 См 13:19; Єр 2:37). Перший вірш також говорить про посипання попелом голови. На єгипетських барельєфах і на саркофазі Ахірама в Біблосі закривають обличчя руками або передпліччям як звичайну позу плачучих жінок. Це може впасти в крайність, посипати голову чи все тіло порошком (Мі 1:10) або лягти чи сидіти в купі попелу (Ест 4:3; Іс 58:5; Єр 6:26; Єз). 27:30). Принаймні, плакаючі утримувались від миття та використання пахощів (2 См 12:20; 14:2).

Їли особливі види їжі, яку, ймовірно, готували для найближчих родичів друзі чи інші родичі. Така їжа була однією з формальностей, від яких Єзекілю було наказано відмовитися після смерті його дружини (Єз 24:17). Сусідським символом вина, принесеного в сім'ю, була «чаша розради» (Єрем. 16:7). Їжа, приготована вдома померлого, вважалася б обрядово нечистою (Нм 19:14, 15; пор. Осій 9:4).

Оскільки поховання відбувалося так швидко, період спільного трауру цілком природно тривав після цього протягом трьох днів, тижня або навіть довше. У цей час друзі та родичі відвідували найближчих родичів померлого, як це було в ситуації, коли Ісус прибув до Віфанії на четвертий день після смерті Лазаря. На той час відвідини гробниці для плачу через визначені проміжки часу стали формальністю (Ів. 11:31).

Досить докладний опис біблійного поховання міститься в розповіді про смерть юдейського царя Аси. «І спочив Аса зо своїми батьками, і помер на сорок першому році свого царювання. Вони поховали його в гробниці, яку він висік собі в Давидовому місті. Вони поклали його на носилки, наповнені різноманітними спеціями, приготованими майстерністю парфумера; і розклали дуже великий вогонь на його честь» (2 Хр 16:13, 14). Milton C. Fisher, [“Burial, Burial Customs,”](#) *Baker Encyclopedia of the Bible* (Grand Rapids, MI: Baker Book House, 1988), 388.

Ці два уривки є визначальними бо скеровують наші думки що до смерті і долі людини. Як видно з попереднього огляду уривків з Старого і Нового Заповітів всі особливості поховань Біблійних часів були біль культурними і актуальними саме в той місцевості що ж до нас ми можемо приймати усі звичку і традиції які не є язичницькими і окультними, та не заперечують Священному Писанню.

Яка мета цього служіння?

Якщо мова йде про поховання віруючої людини то в цьому випадку задача проповідників і служителів потішити і підбадьорити близьких померлого та заспокоїти що їм не треба надміру сумувати за померлим як ми і читали з уривку **1Солунян 4:13-18** УТТ. Якщо ж мова йде про невіруючих то в цьому випадку це можливість для євангелізації та для предостереження людини від легковажного відношення до своєї майбутньої долі.

Хто може звершувати це служіння?

Як правило близькі померлого звертаються до пасторів чи лідерів церкви і просять провести це служіння. Це може бути прохання до якогось з конкретних пасторів або до церкви взагалі. Як правило невіруючі просять церкву провести поховальне служіння. В тому чи іншому випадку це може бети пастор, або краще декілька пасторів церкви чи лідер якому може бути доручене проведення служіння.

Чи є хтось з померлих, кого церква не може поховати?

Ні, таких обмежень нема і церква може проводити похоронне служіння для будь кого. Навіть якщо ця людина була невіруючою чи самогубцем. Справа в тому що за католицькою та православною традицією самогубці вважаються такими що йдуть до пекла і тому вони позбавлені можливого поховання священниками церкви. Але Біблія нічого такого не говорить про це і нема таких гріхів які б були тяжчими чи гіршими за інші. Біблія каже що той хто згрішив в одному стає винним в всьому.

Який порядок звершення служіння?

Як правило служіння складається з трьох частин: це коротке служіння в домі померлого, на кладовищі і поминальний обід. Після короткої молитви і співу, пастор може звернутися зі словом до близьких померлого і в залежності від того чи це віруючи, чи невіруючі наголошувати на одному чи іншому уривку з Писання. Іноді служіння може проводитися в приміщенні церкви. Подібне служіння відбувається і на кладовищі, а все закінчується спільною вечерею чи поминальним обідом.

Що важливо для цього служіння?

Для людей віруючих – це слово потіхи, для людей невіруючих – це проповідь Євангелія і в любому випадку співчуття і підтримка в цей тяжкий момент втрати дуже важливі і на завжди залишаться у пам'яті близьких. Дуже добре коли знайомі і близькі можуть поділитися словом про померлого і згадати щось добре. Це буде приємно чути близьким і рідним.